

Monitoringsplan biodiversiteit

2026-2030

MEIERIJSTAD

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Uitgangspunten 3
3. Relatie met bestaand beleid 3
4. Gehanteerde gebiedstypen 4
5. Monitoringsaanpak 5
5.1 Keuze voor monitoringsscenario 5
5.2 Gebruik van bestaande monitoring 6
5.3 Aanvullende monitoring 6
6. Sturing en bijsturing 8
6.1 Uitgangspunten voor sturing 8
6.2 Stoplichtmodel voor sturing 9
7. Organisatie en verantwoordelijkheden 9
8. Monitoringskalender 11
9. Kostenoverzicht 13

Datum: 8 april 2026

1. Inleiding

In 2022 is de ambitie vastgesteld dat de biodiversiteit binnen de gemeentegrenzen tot 2030 minimaal behouden blijft en waar mogelijk wordt versterkt. Om deze ambitie te kunnen volgen, beoordelen en waar nodig bij te sturen, is een samenhangend en uitvoerbaar monitoringsplan noodzakelijk.

Dit monitoringsplan beschrijft waarom, waar en hoe de gemeente de biodiversiteit monitort. Daarnaast wordt toegelicht hoe de monitoringsresultaten worden benut voor het bijsturen van beheer en onderhoud en het aanscherpen van eisen aan inrichting en ruimtelijke ontwikkelingen.

Het monitoringsplan bouwt voort op het monitoringsadvies van Kragten (2025), dat opgenomen is in bijlage 1, en sluit zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten van de Basiskwaliteit Natuur (BKN) en bij bestaande monitoringsactiviteiten van professionele en vrijwillige organisaties in de gemeente.

2. Uitgangspunten

Het monitoringsplan is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Doelgericht: monitoring is direct gekoppeld aan de gemeentelijke biodiversiteitsdoelstelling (minimaal gelijkblijvend tot 2030).
2. Gebiedsgericht: monitoring sluit aan bij de gebiedstypen die zijn beschreven in de Toekomstvisie.
3. Slim gebruik van bestaande data: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en bestaande telnetwerken vormen de basis.
4. Pragmatisch en haalbaar: monitoring past binnen het beschikbaar gestelde biodiversiteitsbudget en is langdurig vol te houden.
5. Adaptief: monitoringsresultaten leiden aantoonbaar tot bijsturing van beleid, beheer en inrichting.

3. Relatie met bestaand beleid

Dit monitoringsplan ondersteunt en operationaliseert onder meer:

- Duurzaamheidsvisie Meierijstad (doel: biodiversiteit gelijk of beter in 2030);
- Biodiversiteitsbeleid 2022;
- Omgevingsvisie / Toekomstvisie Meierijstad;
- Meerjarenprogramma Groenblauwe Gebiedsontwikkelingen;
- Bomenbeleid;
- Europese Natuurherstelverordening.
  De Europese Natuurherstelverordening verplicht lidstaten om uiterlijk in 2030, 2040 en 2050 aantoonbare stappen te zetten in het herstel en het voorkomen van verdere achteruitgang van natuur en biodiversiteit. Hoewel de formele rapportageplicht primair bij het Rijk ligt, spelen gemeenten een cruciale rol in de uitvoering en monitoring op gebiedsniveau.

Daarnaast heeft het relevante raakvlakken met:

- Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR)
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)
- Groenbeleid

Monitoring levert informatie die direct kan worden gebruikt bij het beheer van openbare ruimte en groen, inclusief ecologische aspecten.

4. Gehanteerde gebiedstypen

Het monitoringsadvies van Kragten (2025) hanteert de landschapstypen ontginningen, beekdalen, bos- en natuurgebieden en stedelijk groen. Het biodiversiteitsbeleid van gemeente Meierijstad werkt echter met de gebiedstypen natuurgebieden, buitengebied, stedelijk gebied en bedrijventerreinen.

Om te zorgen voor een goede aansluiting tussen beleid, monitoring en uitvoering zijn deze indelingen in dit monitoringsplan samengebracht tot één consistente gebiedsindeling welke aansluiting vindt bij de Toekomstvisie.

Voor de monitoring van biodiversiteit in Meierijstad worden de volgende gebiedstypen onderscheiden:

1. Natuurgebieden

Dit gebiedstype omvat:

- bos- en natuurgebieden;
- natuurkernen en grotere groengebieden;
- natuur binnen het Natuurnetwerk Brabant.

Dit sluit aan bij het landschapstype bos- en natuurgebieden uit het monitoringsadvies van Kragten. De focus ligt op:

- behoud en verbetering van natuurkwaliteit;
- trends van kenmerkende en beschermde soorten;
- habitatkwaliteit en samenhang.

2. Beekdalen en zijwatersystemen

Beekdalen en zijwatergangen vormen binnen Meierijstad een ecologisch en hydrologisch onderscheidend systeem en worden daarom als apart gebiedstype gemonitord.

Dit gebiedstype komt overeen met het landschapstype beekdalen uit het monitoringsadvies en omvat onder andere de beekdalen van de Aa, Dommel en Leijgraaf.

De beekdalen vallen onder de verantwoordelijkheid van de waterschappen, voor de zijwatersystemen zijn we als gemeente aan zet.

De focus ligt op:

- natte natuur en waterafhankelijke soorten;
- kwaliteit van oppervlaktewater;
- structuurvariatie en landschappelijke samenhang.

3. Buitengebied

Het buitengebied omvat het agrarisch cultuurlandschap, waaronder:

- jong en oud ontginningslandschap;
- agrarische percelen;
- erven, houtwallen, bermen en kleine landschapselementen.

Dit gebiedstype sluit aan bij het landschapstype ontginningen uit het monitoringsadvies van Kragten.

De focus ligt op:

- biodiversiteit in het agrarisch landschap;
- landschapselementen en structuurkwaliteit;
- soorten die afhankelijk zijn van extensief beheer en kleinschaligheid.

4. Stedelijk gebied

Het stedelijk gebied omvat:

- woonkernen en dorpen;
- parken, plantsoenen en begraafplaatsen;
- stedelijke watergangen, stadswateren en bermen.

Dit gebiedstype correspondeert met het landschapstype stedelijk groen uit het monitoringsadvies van Kragten.

De focus ligt op:

- biodiversiteit in openbaar groen;
- ecologische kwaliteit van beheer;
- kansen voor natuur in de directe leefomgeving van inwoners.

5. Bedrijventerreinen (buiten scope)

In het Biodiversiteitsbeleid 2022-2030 zijn bedrijventerreinen benoemd als een afzonderlijk gebiedstype, met een eigen dynamiek en ontwikkelopgave.

Conform dit beleid worden bedrijventerreinen in dit monitoringsplan vooralsnog buiten beschouwing gelaten, om de volgende redenen:

- de ecologische uitgangssituatie is sterk variabel en vaak beperkt;
- inrichting en beheer zijn veelal privaat georganiseerd en minder eenduidig te sturen;
- het biodiversiteitsbeleid zet hier primair in op maatwerk, herontwikkeling en toekomstige transities, en nog niet op gebiedsdekkende monitoring.

Monitoring van biodiversiteit op bedrijventerreinen kan in een latere fase worden opgepakt, zodra beleidsdoelen, beheerafspraken en uitvoeringskaders hiervoor verder zijn uitgewerkt.

5. Monitoringsaanpak

De monitoringsaanpak bouwt voort op het monitoringsadvies van Kragten en sluit aan bij het landelijk gedragen concept Basiskwaliteit Natuur (BKN).

5.1 Keuze voor monitoringsscenario

Conform het monitoringsadvies van Kragten kiest de gemeente Meierijstad voor Scenario 2:

Monitoring van wettelijk beschermde soorten, aangevuld met geselecteerde indicatorsoorten voor natuurkwaliteit.

Aansluiting bij Basiskwaliteit Natuur (BKN)

Daarnaast breiden we het monitoringsscenario uit met elementen uit het landelijk gedragen concept Basiskwaliteit Natuur. BKN richt zich op het op orde brengen en houden van de ecologische basisvoorwaarden die nodig zijn om algemene én bijzondere soorten duurzaam te laten voorkomen.

Door het monitoringsscenario te verrijken met elementen uit de BKN wordt niet alleen gekeken of soorten aanwezig zijn, maar ook waarom soorten wel of niet voorkomen. Dit versterkt de sturingswaarde van de monitoring.

We doen dit door het monitoren van de abiotische en biotische randvoorwaarden. Abiotische randvoorwaarden zijn de fysieke en chemische omstandigheden in een omgeving die het ecosysteem bepalen, bijvoorbeeld neerslag, luchtvochtigheid, bodemsamenstelling, voedingsstoffen en waterdoorlatendheid. Biotische randvoorwaarden zijn de invloeden van levende organismen op andere organismen in een ecosysteem.

5.2 Gebruik van bestaande monitoring

Binnen Meierijstad vindt er op verschillende onderdelen en in verschillende gebieden al monitoring plaats, zie bijlage 2. De gemeente faciliteert, verbindt en benut deze inspanningen en sluit met dit plan aan op de bestaande monitoring. Het plan vervangt de bestaande monitoring niet.

Data-ontsluiting via NDFF

Om bestaande monitoring optimaal te kunnen benutten, zorgen we ervoor dat relevante biodiversiteitsgegevens die binnen de gemeentegrenzen worden verzameld zoveel mogelijk beschikbaar zijn via de NDFF. Hiermee beperken we versnippering van informatie en ontstaat er een volledigere en beter vergelijkbaar beeld van biodiversiteitsontwikkelingen.

Deze werkwijze versterkt de samenhang tussen lokale monitoring en landelijke databronnen en vergroot de bruikbaarheid van verzamelde gegevens voor beheer, beleid en bijsturing.

Trendanalyses beschermde soorten (NDFF)

De NDFF vormt daarnaast de basis voor periodieke trendanalyses van het voorkomen van wettelijk beschermde soorten binnen de gemeente. In het kader van de monitoring van het biodiversiteitsbeleid wordt in 2031 een nieuwe trendanalyse uitgevoerd op basis van NDFF-gegevens uit de periode 2028–2030.

Deze analyse wordt vergeleken met de eerdere biodiversiteitsmeting die is uitgevoerd bij de totstandkoming van het Biodiversiteitsbeleid 2022–2030. In die meting is een trendanalyse gemaakt van beschermde soorten op basis van NDFF-gegevens uit de perioden 2008–2010 en 2018–2020, waarbij deze tijdvakken met elkaar zijn vergeleken om ontwikkelingen in het voorkomen van beschermde soorten inzichtelijk te maken.

Door de analyse uit 2031 naast deze eerdere meting te leggen ontstaat een langere tijdreeks van waarnemingen van beschermde soorten binnen de gemeente. Dit maakt het mogelijk om te beoordelen of de biodiversiteit zich sinds de start van het biodiversiteitsbeleid stabiliseert, verbetert of verder onder druk staat. De resultaten van deze vergelijking worden meegenomen in de evaluatie van het biodiversiteitsbeleid en vormen een belangrijke basis voor eventuele bijsturing in toekomstig beleid.

5.3 Aanvullende monitoring

Dit plan omvat een aanvullende monitoringsaanpak dat gebaseerd is op scenario 2 uit het monitoringsadvies van Kragten en aansluiting vindt bij de BKN.

De aanvullende monitoring richt zich met name op onderdelen waarvoor bestaande meetreeksen onvoldoende gebiedsdekkend, onvoldoende frequent of onvoldoende beleidsgericht zijn.

Indicator- en gidssoorten

Conform het monitoringsadvies van Kragten wordt gewerkt met indicator- en gidssoorten per gebiedstype. Deze soorten:

- zijn gevoelig voor veranderingen in beheer, inrichting en milieucondities;
- vertegenwoordigen bredere soortgroepen en ecologische functies;
- zijn geschikt voor herhaalbare monitoring en trendanalyse.

Indicator- en gidssoorten worden geselecteerd per gebiedstype en sluiten aan bij de ecologische kenmerken van dat gebiedstype. De aan- of afwezigheid en trends van deze soorten geven inzicht in de kwaliteit en ontwikkeling van het leefgebied en fungeren als signaal voor bredere biodiversiteitsveranderingen. De geselecteerde gids- en indicatorsoorten per gebiedstype zijn uitgewerkt in het monitoringsadvies van Kragten, dat opgenomen is in bijlage 1. Om aansluiting te vinden bij de NHV zijn de onderstaande soorten/soortgroepen hieraan toegevoegd:

- De gewone dwergvleermuis
  De gewone dwergvleermuis is een van de meest algemene vleermuissoorten in Nederland en komt veel voor in stedelijk gebied. Daarmee is deze soort bijzonder geschikt voor monitoring in het kader van artikel 8 van de EU-natuurherstelverordening, dat zich richt op de kwaliteit en ontwikkeling van stedelijke ecosystemen.
  De gewone dwergvleermuis is sterk afhankelijk van de aanwezigheid van groenstructuren, zoals bomenrijen, parken en tuinen, en van een voldoende aanbod aan insecten. Hierdoor fungeert de soort als indicator voor zowel de kwaliteit van het stedelijk groen als de beschikbaarheid van voedsel (insecten), die weer samenhangt met biodiversiteit en ecologisch beheer.
- Wilde bijen
  Wilde bijen vormen een zeer diverse groep met ongeveer 350 soorten in Nederland en spelen een cruciale rol als bestuivers in zowel natuurlijke als landbouw- en stedelijke ecosystemen. Hierdoor zijn ze direct relevant voor artikel 10 van de EU-natuurherstelverordening, dat gericht is op het stoppen van de achteruitgang van bestuivers en het bevorderen van herstel van hun populaties.
  Daarnaast zijn wilde bijen goed te monitoren via gestandaardiseerde methoden, zoals teltrappen, bloemobservaties en nestmonitoring, waardoor trends in populaties betrouwbaar gevolgd kunnen worden. Veranderingen in het voorkomen en de diversiteit van wilde bijen geven daarmee direct inzicht in de staat van bestuiversgemeenschappen en de voortgang van natuurherstelmaatregelen.
- Dagvlinders
  Net als bij wilde bijen zijn dagvlinders belangrijke bestuivers en daarmee direct relevant voor de doelen van artikel 10 van de EU-natuurherstelverordening. Dagvlinders zijn bovendien zeer geschikt als indicatorsoorten: ze reageren snel op veranderingen in habitatkwaliteit, zoals de beschikbaarheid van nectarbronnen, waardplanten en de inrichting van het landschap. Daarnaast zijn dagvlinders relatief eenvoudig en gestandaardiseerd te monitoren, en is er al een lange traditie van monitoringprogramma's in Nederland.

De monitoring van deze soorten vindt waar mogelijk plaats via bestaande telnetwerken en databronnen (zoals NDFF), en wordt waar nodig aangevuld met gerichte tellingen of inventarisaties.

Groenbalans

Als onderdeel van de aanvullende monitoring wordt ingezet op een groenbalans. De groenbalans geeft inzicht in:

- de hoeveelheid en verdeling van groen binnen de verschillende gebiedstypen;
- veranderingen in groenoppervlak en groenstructuren in de tijd.

De groenbalans vormt een belangrijke schakel tussen monitoring en ruimtelijke ontwikkeling. Hiermee kan worden gevolgd of verlies aan groen (bijvoorbeeld door ontwikkelingen) wordt gecompenseerd en of de kwantiteit van groen minimaal behouden blijft. De groenbalans ondersteunt daarmee het principe *minimaal niet achteruit* en biedt handvatten voor bijsturing bij inrichting en ontwikkeling. De groenbalans gaat dus enkel over kwantiteit en niet over de kwaliteit van het groen.

Biodiversiteitsmaatlat

Voor het duiden van abiotische en biotische randvoorwaarden maken we gebruik van een biodiversiteitsmaatlat. Deze maatlat:

- combineert gegevens over abiotische en biotische condities en structuurkwaliteit;
- vertaalt meetgegevens naar een samenhangend kwaliteitsbeeld;
- maakt vergelijking in de tijd en tussen gebieden mogelijk.

De biodiversiteitsmaatlat sluit aan bij het concept Basiskwaliteit Natuur (BKN) en maakt inzichtelijk in hoeverre de ecologische basisvoorwaarden per gebiedstype op orde zijn. Door de maatlat toe te passen ontstaat een robuust beeld van trends en kan tijdig worden bijgestuurd wanneer verslechtering wordt gesignaleerd.

Samenhang en sturingswaarde

Door de combinatie van indicator- en gidssoorten, een groenbalans en de biodiversiteitsmaatlat ontstaat een integrale aanvullende monitoringsaanpak die niet alleen inzicht geeft in de staat van de biodiversiteit, maar ook in de onderliggende oorzaken van veranderingen. Dit maakt de monitoring bruikbaar voor sturing op beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

6. Sturing en bijsturing

Monitoring is geen doel op zich, maar een instrument om te beoordelen of de biodiversiteitsdoelstelling — minimaal gelijkblijvend tot 2030 — wordt gehaald.

6.1 Uitgangspunten voor sturing

De beoordeling gebeurt op basis van trends in indicator- en gidssoorten, de groenbalans en de biodiversiteitsmaatlat.

Het uitgangspunt is dat biodiversiteit minimaal gelijk blijft. Verbetering bevestigt dat beheer en inrichting effectief zijn. Stabiliteit vraagt om voortzetting van de huidige aanpak. Achteruitgang vormt aanleiding voor nadere analyse en mogelijke bijsturing.

Wanneer wordt bijgestuurd?

Bijsturing wordt overwogen wanneer monitoring laat zien dat:

- indicator- of gidssoorten structureel afnemen;

- habitat- of structuurkwaliteit verslechtert;
- de biodiversiteitsmaatlat een dalende trend laat zien;
- groenoppervlak of samenhang merkbaar afneemt.

Niet elke tijdelijke schommeling leidt direct tot actie. Bijsturing is aan de orde wanneer een negatieve ontwikkeling zich herhaalt of meerdere meetmomenten zichtbaar is.

Vorm van bijsturing

Wanneer achteruitgang wordt vastgesteld, volgt eerst een analyse van mogelijke oorzaken. Op basis daarvan kan worden bijgestuurd via:

- aanpassing van beheer en onderhoud;
- verbetering van inrichting of habitatkwaliteit;
- gerichte maatregelen per gebiedstype;
- aanscherping van randvoorwaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De aard en omvang van bijsturing zijn afhankelijk van het gebiedstype, de ernst van de achteruitgang en de haalbaarheid van maatregelen.

6.2 Stoplichtmodel voor sturing

Om resultaten van de monitoring te interpreteren gebruiken we een stoplichtmodel. De kleuren geven de status van biodiversiteit per gebiedstype aan en bepalen welke actie nodig is.

Kleur	Interpretatie	Criteria	Actie
Groen	Biodiversiteit is stabiel of verbeterd	- Positieve trend in indicator- of gidssoorten - Biodiversiteitsmaatlat stabiel of stijgend - Groenbalans stabiel of verbeterd	Huidig beheer en inrichting voortzetten; successen waar mogelijk versterken.
Oranje	Mogelijke achteruitgang (signaal)	- Trend in indicator- of gidssoorten daling ≤ 10% - Maatlat licht gedaald - Lokaal verlies van habitat of groenstructuur	Analyse van oorzaken; beoordelen of bijsturing nodig is; mogelijke maatregelen voorbereiden.
Rood	Achteruitgang (actie noodzakelijk)	- Negatieve trend in indicator- of gidssoorten over twee cycli - Dalende maatlat ≥ 1 kwaliteitsklasse - Structurele afname van groen of habitatkwaliteit	Actieve bijsturing: aanpassing beheer, verbetering inrichting, gerichte maatregelen voor kwetsbare soorten, toetsing ruimtelijke ontwikkeling.

7. Organisatie en verantwoordelijkheden

Regierol: Gemeente Meierijstad

Dit betekent dat de gemeente de algehele coördinatie en besluitvorming op zich neemt, de resultaten interpreteert en waar nodig bijstuurt om de doelstellingen uit het Biodiversiteitsbeleid 2022-2030 te realiseren.

Faciliterende rol: Gemeente Meierijstad

De gemeente faciliteert uitvoerende partijen waar dit nodig is. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit het beschikbaar stellen van materialen, logistieke ondersteuning bij dataverzameling of het bieden van technische hulpmiddelen voor rapportage.

Uitvoerende rol: Vrijwilligersorganisaties en professionele partijen

Dit omvat uitvoering van de monitoring door het verzamelen en registreren van gegevens en het uitvoeren van observaties of metingen.

8. Monitoringskalender

Beoordelingsinstrument	Frequentie	Monitorings-methode	Gebiedstype (zie H4)	Verantwoordelijke	Uitvoerende partij	Uitvoering in maandnummer					
						1	2	3	4	5	6
Trendanalyses beschermde soorten	Elke 10 jaar	Rapportage	1, 2, 3, 4	Beleidsmedewerker Biodiversiteit	Marktpartij	*2031*					
Groenbalans	Jaarlijks	Rapportage	3, 4	Beleidsmedewerker Groen							
Biodiversiteitsmaatlat	Jaarlijks	Rapportage	1, 2, 3, 4	Beleidsmedewerker Biodiversiteit							

Soort/soortgroep	Frequentie	Aansluiting bestaande monitoring?	Monitoringsmethode	Gebiedstype (zie H4)	Verantwoordelijke	Uitvoerende partij	Uitvoering in maandnummer					
							1	2	3	4	5	6
Patrijs	Jaarlijks	Nee	Lijntransectmethode	3	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij						
Haas	Jaarlijks	Nee	Lijntransectmethode	3	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij						
Wilde bijen	Jaarlijks	Ja, BeeGrateful en tuintelling	Citizen Science, gestandaardiseerde soortentelling	4	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij, inwoners						
Huismus	Tweejaarlijks	Ja, SMP	Bureauonderzoek, veldonderzoek	4	Medewerker SMP	Marktpartij						
Kamsalamander	Jaarlijks	Nee	e-DNA onderzoek	2	Beleidsmedewerker oppervlaktewater	Marktpartij						
Bosuil	Jaarlijks	Nee	Broedvogel Monitoring Project	1	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij						
Gulden boterbloem	Jaarlijks	Nee	Kilometerhokken	1	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij						
Eenbes	Jaarlijks	Nee	Kilometerhokken	1	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij						
Gewone dwergvleermuis	Jaarlijks	Ja, tuintelling	Gestandaardiseerde soortentelling	4	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Inwoners, vrijwilligers-organisaties						

Gewone dwergvleermuis	Tweejaarlijks	Ja, SMP	Transecttellingen, batdetector	4	Medewerker SMP	Marktpartij							
Lange ereprijs	Jaarlijks	Nee	Kilometerhokken	2	Beleidsmedewerker oppervlaktewater	Marktpartij							

Soort/soortgroep	**Frequentie**	**Aansluiting bestaande monitoring?**	**Monitoringsmethode**	**Gebiedstype (zie H4)**	**Verantwoordelijke**	**Uitvoerende partij**	**Uitvoering in maandnummer**					
							7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Wilde bijen	Jaarlijks	Ja, BeeGrateful	Citizen Science	4	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij, inwoners						
Dagvlinders	Jaarlijks	Ja, tuintelling	Gestandaardiseerde soortentelling	4	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Inwoners, vrijwilligers-organisaties						
Lange ereprijs	Jaarlijks	Nee	Kilometerhokken	2	Beleidsmedewerker oppervlaktewater	Marktpartij						
Egel	Jaarlijks	Ja, tuintelling	Gestandaardiseerde soortentelling	4	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Inwoners, vrijwilligers-organisaties						
Kastanjeboleet	Jaarlijks	Nee	Kilometerhokken	1	Beleidsmedewerker biodiversiteit	Marktpartij, vrijwilligers-organisaties						
Gewone dwergvleermuis	Tweejaarlijks	Ja, SMP	Transecttellingen, batdetector	4	Medewerker SMP	Marktpartij						

9. Kostenoverzicht

Vanuit het biodiversiteitsbeleid is er jaarlijks € 50.000,- gereserveerd voor de uitvoering van het monitoringsplan. In dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt hoe dit budget wordt verdeeld over de verschillende soorten en methoden, zodat het zo effectief mogelijk wordt ingezet om waardevolle data te verzamelen en beleidsdoelen te ondersteunen. Het overzicht is niet in beton gegoten; indien tijdens de uitvoering blijkt dat een herverdeling van middelen een beter resultaat oplevert, kan dit binnen het vastgestelde budget worden aangepast.

Monitoring van	**Beschikbaar budget**	**Opmerking**
Trendanalyse beschermde soorten	Nvt	Omdat deze analyse slechts eens per 10 jaar wordt uitgevoerd en onderdeel is van de beleidsevaluatie, worden de kosten hiervoor incidenteel geraamd. Hiermee blijven de structurele monitoringskosten beperkt tot de reguliere meet- en inventarisatieactiviteiten uit dit monitoringsplan.
De groenbalans	€ 0	Mogelijke kosten voor het in beeld brengen van de groenbalans vallen onder de totale projectkosten.
De biodiversiteitsmaatlat	€ 2.000	De licentiekosten voor het gebruik van de biodiversiteitsmaatlat worden betaald uit het monitoringsbudget biodiversiteit. De uitvoering combineren we met de schouw van beeldkwaliteit. Deze kosten worden opgenomen onder het exploitatiebudget voor groenbeheer.
Patrijs	€ 4.125	
Haas	€ 7.700	
Wilde bijen	€ 8.000	Monitoring van bijenhotels en omgeving door inwoners via Citizen Science met twee metingen per jaar. Inclusief locatiekeuze, opleiding, gedragsmetingen en jaarlijkse impactrapportage met advies voor habitatverbetering.
Huismus	€ 0	In het soortenmanagementplan (SMP) is de huismus meegenomen. Voor monitoring gebruiken we de data uit het SMP en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).
Kamsalamander	€ 3.200	
Bosuil	€ 6.600	
Gulden boterbloem	€ 3.850	
Eenbes	€ 3.850	
Gewone dwergvleermuis	€ 0	In het soortenmanagementplan (SMP) is de gewone dwergvleermuis meegenomen. Daarnaast sluiten we aan bij de gestandaardiseerde soortentelling van de landelijke tuintelling. Deze data wordt verwerkt in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor

		monitoring gebruiken we de data uit het SMP en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).
Dagvlinders	€ 0	We sluiten aan bij de gestandaardiseerde soortentelling van de landelijke tuintelling. Deze data wordt verwerkt in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor monitoring gebruiken we de data uit de NDFF.
Lange ereprijs	€ 3.850	
Egel	€ 0	We sluiten aan bij de gestandaardiseerde soortentelling van de landelijke tuintelling. Deze data wordt verwerkt in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor monitoring gebruiken we de data uit de NDFF.
Kastanjeboleet	€ 2.000	
Overig	€ 4.825	Onder overige kosten vallen kosten die gemaakt worden voor onderhoud en/of vervanging van meetapparatuur en -instrumenten, softwarelicenties en kleine correcties in planning of extra metingen bij onverwachte omstandigheden.
TOTAAL	€ 50.000	